

POSTANOWIENIE

24 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 24 października 2024 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi X. Y. poprzednio Y. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie
z 15 lutego 2021 r., III Cz 231/20 (III WSC 1/22),
wydanego w sprawie z powództwa M.W.
przeciwko X. Y.
z udziałem Rzecznika Praw Dziecka
o rozwód,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pozwana X. Y. (występująca uprzednio, w postępowaniu sądowym, jako X. Y.) wniosła osobiście, będąc prokuratorem Prokuratury Rejonowej, skargę (określając ją „wnioskiem”) w piśmie z 12 marca 2021 r. o stwierdzenie niezgodności z prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 15 lutego 2021 r. (sygn. akt II Cz 231/20), którym oddalono jej zażalenie na postanowienie tego Sądu z 24 lipca 2020 r. w sprawie o sygn. akt II C 1452/16. Skargę tę skierowała bezpośrednio do Sądu Apelacyjnego w Warszawie wnosząc o uchylenie przedmiotowego postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 15 lutego 2021 r., jako „nieważnego z mocy prawa i niezgodnego z prawem; wydanego w nieodpowiednim składzie i przez sędziów wyłączonych z mocy prawa a do tego przed zakończeniem procedury

związanej ze złożonym wnioskiem o wyłączenie sędziego referenta [X.Y.] i wszystkich sędziów od rozpoznania zażalenia na postanowienie z 24 lipca 2020 r. i bez posiadania akt w czasie rozpoznawania zażalenia w dniu 15 lutego 2021 r. i bez ich znajomości w szczególności bez znajomości zażalenia” co w jej ocenie spowodowało, że wydane postanowienie nie odpowiadało prawu i „nie jest sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości”.

We wnioskach skarżąca domagała się stwierdzenia niezgodności z prawem postanowienia Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z 15 lutego 2021 r. (sygn. akt II Cz 231/20), gdyż, jak stwierdziła, „nie miało ono oparcia w przepisach prawa”, a nadto wniosła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie o przekazanie sprawy do Sądu Najwyższego „celem wskazania przez ten Sąd sądu spoza apelacji warszawskiej właściwego do rozpoznania wniosku o stwierdzenie niezgodności z prawem zaskarżonego postanowienia”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z uwagi na treść wniosku pozwanej zawarty w jej piśmie procesowym z 12 marca 2021 r., w którym żądała ona stwierdzenia niezgodności z prawem postanowienia z 15 lutego 2021 r., sygn. akt II C 1452/16 i II Cz 231/20 Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie jej pismo zostało zakwalifikowane jako skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, do której rozpoznania właściwy jest Sąd Najwyższy, któremu przekazano to pismo przez wyżej wymieniony Sąd drugiej instancji. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem prawnym sformalizowanym, co wiąże się z jej specjalną, nadzwyczajną funkcją w systemie prawa. Przysługuje ona od orzeczeń i na podstawach wskazanych w art. 424¹ § 1 k.p.c. Poza wynikającym z art. 87¹ § 1 k.p.c. wymaganiem odnośnie do przymusu adwokacko-radcowskiego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, koniecznością uiszczenia opłaty określonej przepisami ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398), zachowaniem terminu do wniesienia tego środka zaskarżenia z art. 424⁶ § 1 k.p.c. oraz zamieszczeniem konstrukcyjnych elementów z art. 424⁵ § 1 k.p.c., których pominięcie jest brakiem istotnym, nienaprawialnym, implikującym odrzucenie skargi *a limine*, powinna ona także

czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego i zawierać odpowiednią liczbę odpisów, zgodnie z art. 424⁵ § 2 k.p.c. (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 listopada 2013 r., I CZ 80/13). W konsekwencji poza wykazaniem przesłanek dopuszczalności skargi określonych w art. 424¹ § 1 k.p.c., skarżący jest zobowiązany w szczególności do spełnienia wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. Skarga o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem powinna więc zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego została wniesiona ze wskazaniem w jakiej części zostało zaskarżone, przytoczenie jej podstaw i ich uzasadnienie, wskazanie przepisu prawa, z którym orzeczenie to jest niezgodne, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy, wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem. Zachowanie powyższych wymagań konstrukcyjnych skargi podlega badaniu przez Sąd Najwyższy przy wniesieniu skargi, a uchybienie tym wymaganiom nie podlega sanowaniu, zaś brak któregośkolwiek z elementów skutkuje odrzuceniem skargi (art. 424⁸ § 1 k.p.c.). W dalszej kolejności należy dodać, że Sąd Najwyższy wyjaśnił także, iż wymagania te powinny być spełnione w sposób kumulatywny, a nadto każde z nich ma charakter samoistny, powinno być zatem spełnione samodzielnie, niezależnie od innych (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r., IV CNP 1/05 oraz z 7 sierpnia 2012 r., III CNP 14/12).

Tymczasem skarżąca w rzeczywistości sporządziła pismo, zatytułowane „wnioskiem”, będące w istocie pozorem takiej skargi, gdyż zawierające nieusuwalne wady konstrukcyjne tego środka zaskarżenia oraz wniosła jej od orzeczenia, od którego nie przysługuje ten nadzwyczajny środek zaskarżenia. W szczególności skarga nie zawiera elementów określonych w art. 424⁵ § 1 pkt 2, 3, 4 i 5 k.p.c., tj. przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy oraz wykazania, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Poza tym skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem przysługuje od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego

postępowanie w sprawie (w postępowaniu nieprocesowym od postanowienia co do istoty sprawy sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie), jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe (art. 424¹ § 1 i art. 519² § 1 k.p.c.). Wyjątkowo na warunkach wskazanych w art. 424¹ § 2 i art. 519² § 2 k.p.c. skarga służy od wydanych przez sąd pierwszej instancji wyroku lub postanowienia co do istoty sprawy kończących postępowanie w sprawie. Tymczasem przedmiotem zaskarżenia skargą było orzeczenie wydane w toku postępowania o rozwód w przedmiocie zabezpieczenia, od którego w myśl art. 424¹ k.p.c. nie można wnieść skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. odrzucił skargę pozwanej jako niedopuszczalną oraz jako niespełniającą niepodlegających sanowaniu warunków konstrukcyjnych wymaganych do tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

(A.G.)

[r.g.]